

Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 19. maj 2009

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser og andre love

(Udbud af danske erhvervsrettede videregående uddannelser i udlandet)

[af undervisningsministeren (Bertel Haarder)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 5 ændringsforslag til lovforslaget. Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1, og undervisningsministeren har stillet ændringsforslag nr. 2-5.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 31. marts 2009 og var til 1. behandling den 5. maj 2009. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har været sendt i høring, og undervisningsministeren sendte den 30. marts 2009 dette udkast til udvalget, jf. L 188 – bilag 1. Den 28. april 2009 sendte undervisningsministeren de indkomne høringssvar til udvalget. Den 30. april 2009 sendte undervisningsministeren et høringsnotat til udvalget.

Samråd

Udvalget har været inviteret til at deltage i et samråd den 29. april 2009 i Udvalget for Videnskab og Teknologi med videnskabsministeren og undervisningsministeren om væsentlige forskelle i de modeller for udbud af uddannelser, der er valgt i henholdsvis lovforslag nr. L 188 og L 147 (Forslag til lov om ændring af universitetsloven. (Tildeling af dansk eksamensbevis for visse uddannelser i udlandet, fleksible fripladser og stipendier m.v.)) Udvalget har efterfølgende modtaget de 2 ministres talepapirer til samrådet.

Teknisk gennemgang

Udvalget har været inviteret til at deltage i en teknisk gennemgang den 6. maj 2009 i Udvalget for Videnskab og Teknologi med videnskabsministeren og embedsmænd fra Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling og Undervisningsministeriet over lovforslag nr. L 188 og L 147 (Forslag til lov om ændring af universitetsloven. (Tildeling af dansk eksamensbevis for visse uddannelser i udlandet, fleksible fripladser og stipendier m.v.))

Et notat fra Undervisningsministeriet, som sammenligner L 147 og L 188 er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 12 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

8 af udvalgets spørgsmål og ministerens svar herpå er optrykt som bilag 3 til betænkningen.

Undervisningsministerens svar til Udvalget for Videnskab og Teknologi på L 147 – spørgsmål 4, er optrykt som bilag 4 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, S, KF og RV) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af undervisningsministeren stillede ændringsforslag. Flertallet vil stemme imod ændringsforslag nr. 1.

Flertallet i udvalget henviser til undervisningsministerens svar til Udvalget for Videnskab og Teknologi på L 147, spørgsmål 4 (optrykt som bilag 4 til betænkningen) og ønsker i forlængelse af dette svar, at Undervisningsministeriet forbereder det i svaret nævnte arbejde og i efteråret 2009 indkalder flertallet til drøftelser herom med henblik på at muliggøre en eventuel fremsættelse og behandling af lovforslag i det kommende folketingsår, 2009-10, der kan realisere eventuelle ønsker om ændringer, som afstedkommes af de nævnte forhandlinger.

Et mindretal inden for flertallet (S og RV) støtter lovforslaget, der giver mulighed for, at professionshøjskolerne og erhvervsakademierne kan udbyde danske erhvervsrettede videregående uddannelser i udlandet, med de bemærkninger, der indgår i det fælles betækningsbidrag fra flertallet. Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre ønsker samtidig at understrege vigtigheden af det grundlæggende princip, at danske studerende ikke opkræves brugerbetaling for ordinær uddannelse på danske institutioner.

Det er afgørende, at der nu sættes gang i et arbejde, der skal se på mulighederne for at tilnærme reglerne for udbud af uddannelser i udlandet under henholdsvis Undervisningsministeriet og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling til hinanden.

Det er efter Socialdemokratiets og Det Radikale Venstres opfattelse meget uheldigt, at der ikke har fundet en koordinering sted mellem Undervisningsministeriet og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling om L 147 og L 188. Det giver anledning til udbredt forundring, at der lægges op til to vidt forskellige regelsæt for udbud af uddannelser i udlandet for henholdsvis universitetsuddannelser og professionsuddannelser.

Et andet mindretal inden for flertallet (V og KF) finder, at der er gode og logiske forklaringer på, at reglerne ikke er ens. Udbud af danske uddannelser i udlandet er komplicerede sager, og Venstre og Det Konservative Folkeparti mener derfor, at det er fagligt og sagligt velbegrundet at fremlægge to forskellige lovforslag, idet der er tale om løsninger på to meget forskellige konkrete udfordringer. Det er hensigten løbende at vurdere, om lovgivningen kan liberaliseres yderligere.

Et *mindretal* i udvalget (DF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Der knytter sig efter Dansk Folkepartis opfattelse visse problemstillinger til tanken om i højere og højere grad at sælge uddannelse til højstbydende. Der kan opstå en situation, hvor en uddannelsesaktivitet i udlandet medfører, at det faglige og uddannelsespolitiske fokus flyttes fra de danske aktiviteter til de udenlandske aktiviteter.

Det er afgørende for Dansk Folkeparti, at udbuddet af danske uddannelser i udlandet er målrettet udenlandske studerende, som ønsker en dansk uddannelse, og eventuelt danske virksomheder, som ønsker danskuddannet lokal arbejdskraft til virksomhedens udenlandske aktiviteter. Der er naturligvis også en vis forventning om, at danske uddannelser i udlandet vil påvirke internationaliseringen af danske uddannelsesinstitutioner gennem indhentning af inspiration og erfaring. Modsat kunne det også tænkes, at danske uddannelsestraditioner vil kunne medvirke positivt til demokratiudvikling i tredje verdenslande. Der er set med Dansk Folkepartis øjne argumenter både for og imod lovforslaget.

Professionshøjskolernes Rektorkollegium ønsker i deres høringssvar, at det bliver afklaret, hvordan lovforslaget forholder sig til de lovgivningsmæssige restriktioner om undervisning på andre sprog end dansk i de pædagogiske uddannelser, herunder læreruddannelsen. Det tolker Dansk Folkeparti som, at Professionshøjskolernes Rektorkollegium ønsker – i hvert fald på sigt – at udbyde f.eks. læreruddannelsen i udlandet. Udviklingen vil kunne smitte negativt af på læreruddannelsen i Danmark. Dette er dybt betænkeligt.

Undervisningsministeriet skriver i sit høringsnotat, at de pædagogiske uddannelser er omfattet af lovforslaget, og at de dermed kan udbydes i udlandet. Ministeriet skriver også, at for læreruddannelsens vedkommende vil det imidlertid være vanskeligt at forestille sig, at uddannelsen kan godkendes i udlandet. Det er et udmærket svar fra ministeriets side, men det vækker stadig bekymring, at de pædagogiske uddannelser trods alt er omfattet af lovforslaget. Hvorfor skal de være det, medmindre det er meningen at udbyde dem i udlandet, hvis ikke nu, så på sigt?

Uanset om Dansk Folkepartis ændringsforslag bliver vedtaget eller ej, så har Dansk Folkeparti noteret sig, at ministeren i svar på spørgsmål 1 forpligter sig til at inddrage forligskredsen bag læreruddannelsen, såfremt læreruddannelsen skal udbydes i udlandet. Dette tolker Dansk Folkeparti således, at forligskredsen bag læreruddannelsen skal godkende et udbud af læreruddannelsen i udlandet. Den tilkendegivelse hilser Dansk Folkeparti velkommen og understreger i den forbindelse, at Dansk Folkeparti som forligsparti har vetoret. Uagtet dette fastholder Dansk Folkeparti sit ændringsforslag, så det klart markeres, at Dansk Folkeparti er imod muligheden for at udbyde læreruddannelsen i udlandet, da læreruddannelsen og en række andre uddannelser må anses som værende kulturbærende i samfundet, bl.a. på baggrund af nødvendigheden af, at undervisningssproget skal være dansk.

Dansk Folkeparti har noteret sig ministerens svar på spørgsmål 2, hvor det efter Dansk Folkepartis opfattelse fremgår, at det i sidste ende er ministerens ansvar at sikre, at danske uddannelsesaktiviteter i Danmark ikke lider økonomisk overlast på grund af udbud af uddannelser i udlandet.

Med disse kommentarer kan Dansk Folkeparti tilslutte sig lovforslaget.

Et *andet mindretal* i udvalget (SF) vil stemme hverken for eller imod lovforslaget ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme imod ændringsforslag nr. 1.

Socialistisk Folkeparti er stærk tilhænger af internationalt samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner. Derfor støtter SF også lovforslagets intentioner om, at uddannelsesinstitutioner skal have bedre muligheder for at etablere sig internationalt. Som det blev nævnt af flere ordførere under 1. behandling af lovforslaget, så betræder man med dette lovforslag en helt ny grund: Det giver danske uddannelsesinstitutioner mulighed for at handle internationalt med uddannelse som serviceydelse. Når ny grund betrædes, mener SF, at der skal udvises forsigtighed, så den nye udvikling ikke får uheldig afsmitning på de danske uddannelser. SF er bekymret over, at der ikke er udvist den tilstrækkelige forsigtighed ved dette lovforslag. Derfor kan SF ikke stemme for lovforslaget, men undlader at stemme. SF's bekymring gælder hovedsagelig to områder:

Brugerbetaling på uddannelse

Socialistisk Folkeparti er ikke tilhænger af betaling for uddannelse, men mener, at uddannelse bør være gratis. Ønsker andre lande at give tilladelse til at opkræve brugerbetaling af studerende, er det selvfølgelig deres beslutning, og det skal ikke afholde Danmark fra at udbyde uddannelse i disse lande. Det er dog et klokkeklart krav for SF, at vi ikke skal have den udvikling herhjemme. Derfor er SF også stærkt skeptisk over for, at lovforslaget fastslår, at danske studerende skal betale for danske uddannelser, hvis disse ligger i udlandet. Et dansk eksamensbevis er et dansk eksamensbevis, og SF mener, at danske studerende bør have gratis adgang til et sådant. SF vil ikke gøre op med princippet om, at dansk uddannelse er gratis for danske borgere.

SF ser derfor også positivt på undervisningsministerens tilkendegivelse af, at der muligvis på længere sigt kan åbnes op for, at studerende kan tage deres SU og udlandsstipendium med til danske uddannelser i udlandet.

Økonomisk belastning af det danske udbud

Socialistisk Folkeparti er bekymret over, at der ikke er sikkerhed for, at det udenlandske udbud ikke kommer til at belaste den danske institution. Undervisningsministeriet skriver selv i fremlæggelsen af lovforslaget, at man ønsker »... i videst muligt omfang at minimere risikoen for, at udbud i udlandet belaster uddannelsesudbuddet i Danmark«. SF er bekymret over denne usikkerhed. SF mener, at det skal sikres, at der er vandtætte skotter imellem den danske del og den udenlandske del, så det sikres, at der ikke bruges danske midler til at understøtte udenlandske institutioner. Udenlandske businessventyr må ikke tage penge eller andre ressourcer fra uddannelse af pædagoger i Jelling eller sygeplejersker i København. Såfremt dette ikke er muligt, bør de danske uddannelsesinstitutioner ikke oprette selvstændige virksomheder i udlandet, og SF er bekymret over, at der i lovforslaget ikke er tilstrækkelig sikkerhed herfor.

Et *tredje mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod ændringsforslag nr. 1. Mindretallet vil stemme for ændringsforslag nr. 2-5.

Et *fjerde mindretal* i udvalget (LA) vil redegøre for sin indstilling til lovforslaget og de stillede ændringsforslag ved 2. behandling.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (DF):

Til § 1

1) I den under *nr. 1* foreslåede § 17 a, *stk. 1*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Uddannelserne til professionsbachelor som lærer i folkeskolen og professionsbachelor som pædagog kan ikke godkendes til udbud i udlandet.«

[Udelukkelse af udbud af danske lærer- og pædagoguddannelser i udlandet]

Af undervisningsministeren, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af SF og LA):

Til § 3

2) I den under nr. 1 foreslåede § 10 a, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »herunder om«: »gebyr for behandling af ansøgning om godkendelse af udbud,«.

[Gebyr]

Til § 4

3) I den under nr. 1 foreslåede § 10 a, stk. 3, 1. pkt. indsættes efter »herunder om«: »gebyr for behandling af ansøgning om godkendelse af udbud,«.

[Gebyr]

Til § 5

4) I den under nr. 1 foreslåede § 9 a, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »herunder om«: »gebyr for behandling af ansøgning om godkendelse af udbud,«.

[Gebyr]

Til § 7

5) Paragraffen udgår.

[Administrativ forenkling]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Ændringsforslaget undtager lærer- og pædagoguddannelserne fra lovforslaget.

Læreruddannelserne og pædagoguddannelserne er uddannelser, der efter Dansk Folkepartis opfattelse kun kan gennemføres i en dansk sammenhæng. De pågældende uddannelser kan på grund af deres danskkulturelle indhold ikke udbydes i andre lande.

Til nr. 2-4

Ændringsforslagene om, at undervisningsministeren fastsætter og opkræver gebyr for behandling af ansøgning om godkendelse af udbud i udlandet, stilles for at opnå en enklere administration af ordningen, herunder at undgå en administrativ belastning af Akkrediteringsrådet. Det foreslås derfor i ændringsforslag nr. 5 ikke at give Akkrediteringsrådet til opgave at fastsætte og opkræve gebyr til dækning af rådets behandling af ansøgning om akkreditering efter lovforslaget. Det er fundet mest hensigtsmæssigt, at denne administrative opgave forestås af Undervisningsministeriet.

Efter § 13 stk. 1, i lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser afholder ministeren for videnskab, teknologi og udvikling udgifterne til Akkrediteringsinstitutionen. Dette vil også omfatte udgifterne ved Akkrediteringsrådets behandling af ansøgning om akkreditering af udbud i udlandet efter dette lovforslag. Den foreslåede hjemmel tænkes anvendt til, at Undervisningsministeriet fastsætter og opkræver gebyrer til dækning af disse udgifter. Gebyrerne vil blive fastsat efter drøftelse med Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling og vil en gang årligt blive overført til dette ministerium. Der er ingen aktuelle planer om, at hjemmelen skal anvendes til fastsættelse af gebyr til dækning af Undervisningsministeriets øvrige udgifter i forbindelse med godkendelse af udbud i udlandet.

Til nr. 5

Ændringsforslaget indebærer, at de foreslåede ændringer af lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser udgår. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 2-4.

Sophie Løhde (V) Britta Schall Holberg (V) Malou Aamund (V)

Anne-Mette Winther Christiansen (V) Troels Christensen (V) Marlene Harpsøe (DF) nfm.

Hans Kristian Skibby (DF) Charlotte Dyremose (KF) fmd. Villum Christensen (LA)

Christine Antorini (S) Carsten Hansen (S) Kim Mortensen (S) Niels Christian Nielsen (S)

Pernille Vigsø Bagge (SF) Nanna Westerby (SF) Marianne Jelved (RV)

Johanne Schmidt-Nielsen (EL)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	2
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	2
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Bilag 1**Oversigt over bilag vedrørende L 188**

Bilagsnr.	Titel
1	Lovudkast og høringsliste, fra undervisningsministeren
2	Kopi af L 147 (Universitetsloven) – samrådssp. A, til videnskabsministeren og undervisningsministeren, vedrørende væsentlige forskelle i de modeller for udbud af uddannelserne i udlandet, der er valgt for henholdsvis erhvervsrettede videregående uddannelser (L 188) og universitetsuddannelserne (L147)
3	Kopi af L 147 (Universitetsloven) – spm. 3 til videnskabsministeren og undervisningsministeren vedrørende forskelle i mål og principper for uddannelsernes internationalisering, som det udmøntes med lovforslagene L 147 og L 188
4	Høringssvar, fra undervisningsministeren
5	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
6	Kopi af L 147 (Universitetsloven) – svar på spm. 3, fra videnskabsministeren
7	Høringsnotat fra undervisningsministeren
8	Talepapir fra samråd i Videnskabsudvalget 29/4-09, fra videnskabsministeren
9	Meddelelse om teknisk gennemgang
10	Notat om sammenligning af L 147 (Universitetsloven) og L 188, fra undervisningsministeren
11	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
12	Kopi af L 147 (Universitetsloven)– svar på spm. 4, fra videnskabsministeren vedrørende betækningsbidrag
13	Betækningsbidrag til L 188 fra undervisningsministeren
14	Talepapir fra samråd 29/4-09 om de væsentligste forskelle i lovgivningen om udenlandske studier fra undervisningsministeren
15	1. udkast til betænkning
16	Kopi af L 147 – svar på spm. 1, 2 og 5-9, fra videnskabsministeren
17	Ændringsforslag fra undervisningsministeren
18	2. udkast til betænkning
19	3. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 188

Spm.nr.	Titel
1	Spm., om ministeren vil yde teknisk bistand til et ændringsforslag, som indebærer, at lovforslaget i første omgang begrænser, hvilke uddannelser der vil kunne godkendes til udbud i udlandet, og som undtager de pædagogiske uddannelser fra lovforslaget, til undervisnings-

ministeren, og ministerens svar herpå

- 2 Spm., om ministeren kan garantere, at det ikke bliver muligt at overføre midler (offentlige tilskud) fra danske aktiviteter til udenlandske aktiviteter, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 3 Spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag, der indebærer, at udlandsaktiviteten, når den får overskud, skal tilbagebetale underskuddet de foregående år til den danske uddannelsesinstitution, således at der samlet set ikke er en udgift for den danske uddannelsesaktivitet, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 4 Spm., om ministeren vil yde teknisk bistand til et ændringsforslag, der ændrer muligheden for, at den udenlandske aktivitet kan give underskud fra i alt 4 år til i alt 2 år, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 5 Spm., om de af lovforslaget påvirkede institutioner falder ind under servicedirektivet som følge af vedtagelsen af L188, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 6 Spm. om, hvilke ændringer der skal til, hvis danske studerende skal kunne få SU, når de vælger at læse en dansk uddannelse, der etableres i udlandet, sådan som lovforslaget L 188 lægger op til, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm., om ministeren vurderer, at det vil have nogle økonomiske konsekvenser, hvis lovgivningen ændres, så studerende kan få SU, også hvis de vælger at læse på en dansk uddannelse etableret i udlandet, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm. om brugerbetaling efter det pågældende lands nationale lovgivning, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om opkrævning af brugerbetaling af danske studerende på danske uddannelser etableret i udlandet, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm., om ministeren er positiv over for muligheden for, at en dansk studerende kan læse på en dansk uddannelse i udlandet og henholdsvis modtage SU undervejs eller modtage udlandsstipendium til dækning af brugerbetalingen eller begge dele, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om, hvorfor danske akademi- og professionsuddannelser ikke skal kunne indgå i partnerskaber med tilsvarende udenlandske uddannelsesinstitutioner, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, hvilke problemer der vil opstå for danske akademi- og professionsuddannelser, hvis L 188 udskydes til vedtagelse i efteråret 2009 med henblik på at opnå så høj grad af parallelitet mellem L 147 og L 188, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå

Bilag 2

Undervisningsministeriets notat, som sammenligner lovforslag nr. L 147 og L 188

Sammenligning af L 147 og L 188

Formålet med Videnskabsministeriets forslag er at gøre det muligt i forbindelse med forsknings-samarbejder mellem danske og udenlandske universiteter at udbyde uddannelser, som bygger på resultaterne af disse forskningssamarbejder. Da universitetsuddannelser er forskningsbaserede skal uddannelserne foregå i umiddelbar tilknytning til et forskningsmiljø. Derfor skal uddannelserne udbydes af det udenlandske universitet, hvor forskningssamarbejdet foregår.

Det er forventningen, at uddannelserne skal tiltrække danske og internationale studerende. Danske studerende, der er berettigede til udlandsstipendium, vil herigennem kunne få dækket eventuel deltagerbetaling.

Formålet med Undervisningsministeriets forslag er at give professionshøjskoler og erhvervsakademier mulighed for at etablere og markere sig på det globale uddannelsesmarked ved udbud af danske erhvervsrettede videregående uddannelser.

Uddannelserne udbydes med udenlandske studerende som målgruppe for optagelse. Da der er tale om udbud af danske uddannelser på danske institutioner, vil det efter de gældende støttere regler ikke være muligt for eventuelle danske studerende at modtage udlandsstipendium.

De uddannelser, som vil blive udbudt ved de udenlandske samarbejdsinstitutioner, vil bygge på et andet forskningsmiljø end det, som de tilsvarende danske uddannelser bygger på. Derudover foregår uddannelsen på et udenlandsk universitet og uddannelsesmiljøet vil derfor være anderledes og mere internationalt end i Danmark.

Hensigten med Videnskabsministeriets forslag er, at de danske universiteter gennem samarbejdet med de udenlandske universiteter kan være med til at skabe nye forskningsmiljøer og udvikle danske universiteters udbud af uddannelser. Et langsigtet mål ved Videnskabsministeriets forslag er også på sigt at øge de danske universiteters muligheder for at tiltrække internationale studerende og forskere til Danmark.

Hensigten med Undervisningsministeriets forslag er, at bidrage til kvalitetsudviklingen af danske uddannelser ved at gøre sig erfaringer med deres konkurrencedygtighed og attraktivitet på det internationale uddannelsesmarked. Udbud af danske uddannelser i udlandet udgør desuden i et national-økonomisk perspektiv et væsentligt potentiale for eksport af viden og uddannelseskompetence.

Skematisk oversigt

Skemaet viser, hvilke løsninger der er brugt i de to forslag, og hvor de adskiller sig fra hinanden.

Temaer	Universiteter (L 147)	Erhvervsrettede videregående uddannelser (L 188)
Formål	At udbyde uddannelser i forbindelse med forskningssamarbejder mellem danske og udenlandske universiteter.	At give de danske professionshøjskoler og erhvervsakademier mulighed for at etablere og markere sig på det globale uddannel-

		sesmarked ved udbud af godkendte danske erhvervsrettede videregående uddannelser.
Hensigt	At danske og udenlandske universiteter kan lære af hinanden og i fællesskab udvikle nye uddannelser. At forbedre danske studerendes mulighed for at opnå en dansk grad samtidig med, at de læser i udlandet. At øge mulighederne for at tiltrække internationale studerende og forskere til Danmark og at forbedre universiteternes brand internationalt.	Udbud af danske uddannelser i udlandet udgør i et national-økonomisk perspektiv et væsentligt potentiale for eksport af viden og kompetence. At understøtte Danmarks position som førende uddannelsesnation og at styrke danske uddannelsesinstitutioners mulighed for at markere sig på det globale uddannelsesmarked med erhvervsrettede videregående uddannelser af høj faglig kvalitet.
Hjemmel	Ændring af: lov om universiteter	Ændring af: lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelse, lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser lov om Medie- og Journalisthøjskolen lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse lov om Akkrediteringsinstitutionen for vide-

		regående uddannelser lov om Danmarks Evalueringsinstitut
Uddannelsesinstitutioner	Universiteter	Erhvervsakademier Professionshøjskoler Ingeniørhøjskoler Danmarks Medie- og Journalisthøjskole
Uddannelser	Bacheloruddannelser Kandidatuddannelser Masteruddannelser Efter- og videreuddannelser Ph.d.-forløb	Erhvervsakademiuddannelser Professionsbacheloruddannelser Videregående voksenuddannelser Diplomuddannelser
Akkreditering	Uddannelser, der er akkrediteret og godkendt til udbud i Danmark, kan godkendes til udbud ved et udenlandsk universitet. Det er ikke et krav, at uddannelsen konkret udbydes i Danmark. En betingelse for godkendelse til udbud i udlandet er, at der indgås en samarbejdsaftale med universitetet. Ministeren vil udstede en bekendtgørelse, om, hvilke vilkår der som minimum skal aftales med det udenlandske universitet	Uddannelser, der er godkendt til udbud i Danmark, kan udbydes i udlandet, hvis udbudet i udlandet er positivt akkrediteret af Akkrediteringsrådet.
Tilsyn	Der er ingen ændring af videnministerens tilsynsforpligtelse. Tilsynet sker med de danske universiteter.	Der er ingen ændring af undervisningsministerens tilsynsforpligtelse. Tilsynet sker med den danske uddannelsesinstitution, som er godkendt til at til at udbyde uddannelsen i udlandet.
Økonomi	Uddannelsesudbuddet finansieres efter nationale regler i det land,	Udlandsaktiviteten indgår ikke i institutions tilskudsgrundlag.

	hvor uddannelsen udbydes. Dette kan være ved deltagerbetaling. Forskningssamarbejdet finansieres af det eller de deltagende danske universiteter og det udenlandske universitet i henhold til en samarbejdsaftale. Danske universiteter kan som led heri yde tilskud til et udenlandsk universitet. Da udbuddet sker ved det udenlandske universitet, hæfter det danske universitet ikke udover det aftalte tilskud. Der er derfor ikke behov for at stille krav om fx særlige forsikringsforhold.	Institutionerne kan opkræve deltagerbetaling Der stilles krav om, at institutionens udlandsvirksomhed ikke må gå ud over hovedaktiviteten, som er uddannelsesvirksomhed i Danmark. Der bliver tale om særskilt indtægtsdækket virksomhed. Udbud i udlandet skal være regnskabsmæssigt adskilt fra udbudsvirksomheden i Danmark, evt. via et selskab. Der vil kunne fastsættes krav om tegning af ansvars- og skadesforsikring for det udenlandske udbud for at minimere eventuelle økonomiske tab til skade for hovedaktiviteten i Danmark.
Organisation	Danske universiteter indgår et samarbejde med et eller flere udenlandske universiteter. Det udenlandske universitet står for uddannelsesudbuddet inden for rammerne af en samarbejdsaftale. Ministeren vil udstede en bekendtgørelse, om, hvilke vilkår der som minimum skal aftales med det udenlandske universitet, herunder at aftalerne skal fastlægge	Uddannelsesinstitutionen selv eller et selskab etableret med henblik på udlandsaktiviteten kan forestå undervisningen eller indgå samarbejde med en udenlandsk samarbejdspartner om, at denne forestår undervisningen. Der gives mulighed for, at en uddannelsesinstitution opretter et selskab med begrænset hæftelse, f.eks. et aktieselskab, til at gen-

	rammerne for finansiering, organisation, retssikkerhed, m.v.	nemføre udlandsaktiviteten.
SU & udlandsstipendium	Udlandsstipendieordningen dækker omkostningerne til eventuel brugerbetaling ved udenlandske universiteter for danske studerende, der er berettiget.	Danske studerende kan ikke modtage SU eller udlandsstipendium til danske uddannelser i udlandet. Udbuddet skal følge de i lovforslaget fastsatte bestemmelser om særskilt indtægtsdækket virksomhed.
Eksamensbeviser	Det udenlandske universitet udsteder et nationalt eksamensbevis efter nationale regler. Derudover udsteder det danske universitet, der er godkendt til at udbyde uddannelsen, et dansk eksamensbevis og tildeler en dansk grad. På denne måde sikres det, at uddannelserne også kan genkendes af arbejdsgivere på det danske arbejdsmarked.	Uddannelsesinstitutionen udsteder et officielt dansk eksamensbevis for fuldført uddannelse.
Censorkorps	For at sikre kvaliteten ved danske eksamensbeviser, stilles der krav til eksternt censur. Censorkorps på universitetsområdet fastsættes af Akkrediteringsrådet. Censorerne kan både være danske og udenlandske forskere eller for eksempel ansatte fra danske virksomheder i det pågældende land.	Uddannelsesinstitutionen tilvejebringer et censorkorps for det udenlandske udbud, der står mål med de krav til faglighed, kompetence og retssikkerhed, som er fastsat for de danske censorkorps. Kravet til censorkorpset indgår i akkrediteringskravene.
Ikrafttræden	Loven forventes at træde i kraft 1. juli 2009.	Loven forventes at træde i kraft 1. juli 2009.

Bilag 3**8 af udvalgets spørgsmål og undervisningsministerens svar herpå**

Spørgsmål 2 og svaret herpå er optrykt efter ønske fra DF.

Spørgsmål 6-12 og svarene herpå er optrykt efter ønske fra S.

Spørgsmål 2:

Kan ministeren i fortsættelse af drøftelserne under 1. behandlingen garantere, at det ikke bliver muligt at overføre midler (offentlige tilskud) fra danske aktiviteter til udenlandske aktiviteter?

Svar:

Ifølge lovforslaget skal danske uddannelser udbydes i udlandet som særskilt indtægtsdækket virksomhed. Det vil bl.a. indebære, at udbud i udlandet – ligesom det allerede gælder for almindelig indtægtsdækket virksomhed, herunder sådan virksomhed i udlandet – ikke må give et akkumuleret underskud 4 år i træk. Denne regel vil indebære, at et eventuelt underskud ved udbud i udlandet efter lovforslaget efterfølgende inden for den nævnte 4-årsperiode vil skulle dækkes ind ved et tilsvarende overskud. Udbud i udlandet efter lovforslaget må derfor højst give underskud 3 år i træk, hvorefter det således akkumulerede underskud fuldt ud skal dækkes ind ved overskud det 4. år. Formålet hermed er at undgå, at der ydes statstilskud til denne særskilte indtægtsdækkede virksomhed.

Risikoen for tab ved udbud i udlandet, som ikke kan dækkes ind ved efterfølgende overskud, skal efter forslaget søges yderligere begrænset. Udbud i udlandet skal i modsætning til almindelig indtægtsdækket virksomhed, herunder virksomhed i udlandet, godkendes forudgående af Undervisningsministeriet. Ministeriet vil i denne forbindelse skulle vurdere, om udbud i udlandet vil belaste uddannelsesaktiviteterne i Danmark, ligesom ministeriet i øvrigt kan pålægge en institution at ændre, evt. ophøre med, udlandsvirksomheden, hvis det vurderes, at udlandsvirksomheden vil belaste uddannelsesvirksomheden i Danmark.

Spørgsmål 6:

Ministeren bedes redegøre for, hvilke ændringer der skal til, hvis danske studerende skal kunne få SU, hvis de vælger at læse en dansk uddannelse, der etableres i udlandet, sådan som L 188 lægger op til.

Svar:

Det vurderes, at der ikke i den gældende lovgivning om SU er hjemmel til at give støtte til studerende ved danske uddannelser, der af danske uddannelsesinstitutioner udbydes i udlandet.

En sådan mulighed forudsætter en ændring af lovgivningen om statens uddannelsesstøtte, således at der med en tilføjelse skabes hjemmel til at give uddannelsesstøtte til danske uddannelser udbudt i udlandet. Undervisningsministeriet har ikke i forbindelse med det fremsatte lovforslag undersøgt og vurderet konsekvenserne af en sådan lovændring.

Spørgsmål 7:

Vurderer ministeren, at det vil have nogle økonomiske konsekvenser, hvis lovgivningen ændres, så studerende kan få SU, også hvis de vælger at læse på en dansk uddannelse etableret i udlandet

(dvs. at de eksisterende SU-regler gælder, uanset om man læser på den danske uddannelse i Danmark eller samme uddannelse i udlandet)?

Svar:

Hvis det forudsættes, at de studerende i stedet for at gennemføre en dansk uddannelse i Danmark gennemfører den pågældende uddannelse i udlandet på samme tid, som vedkommende ville bruge i Danmark, og efter samme SU-regler, vil det næppe have nævneværdige økonomiske konsekvenser. Jeg gør for god ordens skyld opmærksom på, at studerende, der i dag læser en uddannelse i udlandet, alene får SU i den normerede studietid – og således ikke tildeles det ekstra SU-år, som de studerende i Danmark tildeles.

Spørgsmål 8:

Med L 188 åbnes der for, at en dansk uddannelse kan etableres i udlandet, uden at der etableres et partnerskab med tilsvarende udenlandske institutioner. Det giver den danske uddannelsesinstitution mulighed for at opkræve brugerbetaling efter det pågældende lands nationale lovgivning. Vil det betyde, at en dansk studerende, der søger ind på den danske uddannelse i udlandet, så skal betale brugerbetaling? Eller er den danske studerende omfattet af den danske lovgivning, hvor der ikke er brugerbetaling for danske studerende på danske uddannelser?

Svar:

I henhold til forslaget kan den danske uddannelsesinstitution, som godkendes til at udbyde en uddannelse i udlandet, opkræve deltagerbetaling fra såvel udenlandske som fra danske studerende. Dette følger af, at der er tale om udbud af uddannelser som særskilt indtægtsdækket virksomhed.

Spørgsmål 9:

Såfremt der, jf. svar på forrige spørgsmål, kan opkræves brugerbetaling af danske studerende på danske uddannelser etableret i udlandet, vil denne brugerbetaling så kunne dækkes af et udlandsstipendium, som den danske studerende kunne få, hvis vedkommende læste på en tilsvarende udenlandsk uddannelse med brugerbetaling?

Svar:

Det er Undervisningsministeriets vurdering, at der ikke i lovgivningen er hjemmel til at give udlandsstipendium til studerende ved danske uddannelser, der af danske uddannelsesinstitutioner udbydes i udlandet. Der kan i øvrigt efter den gældende lovgivning alene gives udlandsstipendium til hele uddannelser på kandidatniveau og således ikke til en hel erhvervsakademiuddannelse eller en hel professionsbacheloruddannelse.

Spørgsmål 10:

Er ministeren positiv overfor at drøfte, om det skal være muligt for en dansk studerende at læse på en dansk uddannelse i udlandet og henholdsvis modtage SU undervejs, eller modtage udlandsstipendium til dækning af brugerbetalingen eller begge dele? Denne mulighed åbnes der for i L 147, der er til udvalgsbehandling i Videnskabsudvalget, såfremt en dansk studerende optages på et udenlandsk universitet, herunder et udenlandsk universitet, der har indgået et partnerskab med et dansk universitet, der udbyder sin uddannelse dér.

Svar:

Jeg er indstillet på at drøfte mulighederne for, at danske studerende kan læse en dansk uddannelse i udlandet med SU. Jeg vil dog understrege, at muligheder og konsekvenser bør undersøges nøje før en eventuel ændring af SU-reglerne.

Jeg skal for god ordens skyld tilføje, at L 147 ikke indebærer en ændring af de gældende regler for tildeling af SU og udlandsstipendium til uddannelser i udlandet. Efter disse regler kan udenlandske uddannelser udbudt af udenlandske uddannelsesinstitutioner godkendes til SU, hvis uddannelsen og uddannelsesinstitutionen er offentligt anerkendt i det pågældende land.

Spørgsmål 11:

Hvorfor skal danske akademi- og professionsuddannelser ikke kunne indgå i partnerskaber med tilsvarende udenlandske uddannelsesinstitutioner, sådan som der åbnes mulighed for danske universiteter i L 147 i videnskabsministerens regi?

Svar:

Der er efter lovforslaget ikke noget til hinder for, at erhvervsakademier og professionshøjskoler indgår partnerskab med en udenlandsk uddannelsesinstitution om gennemførelsen af danske uddannelser i udlandet.

Det vil dog fortsat være den danske institution, der er formel udbyder af uddannelsen, og dermed formelt er ansvarlig over for Undervisningsministeriet for, at uddannelsen følger de danske regler herfor, således at der kan udstedes officielt eksamensbevis for gennemført uddannelse.

Spørgsmål 12:

Hvilke problemer mener ministeren, der vil opstå for danske akademi- og professionsuddannelser, hvis L 188 udskydes til vedtagelse i efteråret 2009 med henblik på at opnå så høj grad af parallelitet mellem L 147 og L 188?

Svar:

En udskydelse af lovforslaget vil betyde, at uddannelsesinstitutionerne må indstille planlagte initiativer og konkrete forberedelser foretaget med henblik på at kunne påbegynde udbud i udlandet hurtigst muligt efter det foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt den 1. juli 2009.

Bilag 4

Undervisningsministerens svar til Udvalget for Videnskab og Teknologi L 147 – spørgsmål 4

Spørgsmålet og svaret er optrykt efter ønske fra V, S, KF og RV.

Spørgsmål 4:

Ministrene bedes udarbejde betækningsbidrag, der kan åbne op for forberedelse af efterfølgende drøftelser i den kommende samling om justering af lovgivningen, herunder klargøre de væsentligste forskelle mellem L 147 og L 188 og anvise muligheder og problemer ved at tilnærme lovene efterfølgende.

Svar:

I den anledning har jeg udarbejdet nedenstående betækningsbidrag vedrørende L 188 Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser og andre love (Udbud af danske erhvervsrettede videregående uddannelser i udlandet).

Forslaget på Undervisningsministeriets område skal give danske professionshøjskoler og erhvervsakademier mulighed for at udbyde erhvervsrettede videregående uddannelser i udlandet. Forslaget skal både styrke billedet af Danmark som internationalt uddannelsesland, og give uddannelsesinstitutionerne en ekstra indtjeningsmulighed til gavn også for uddannelserne i Danmark. Udenlandsk uddannelsesvirksomhed forventes at smitte positivt af på uddannelserne i Danmark gennem den internationale erfaring og inspiration.

Flertallet er enig om at give de danske professionshøjskoler og erhvervsakademier mulighed for at etablere og markere sig på det internationale uddannelsesmarked ved udbud af allerede eksisterende, godkendte danske erhvervsrettede videregående uddannelser.

Flertallet er enig om, at institutionernes udenlandsvirksomhed ikke må gå ud over hovedaktiviteten, som er uddannelsesvirksomheden i Danmark. Udlandsvirksomheden skal derfor udøves som særskilt indtægtsdækket virksomhed.

Danske studerende har efter forslaget mulighed for at studere ved danske uddannelsesudbud i udlandet, men har ikke adgang til SU og udlandsstipendium. Det skyldes først og fremmest, at uddannelserne udbydes med udenlandske studerende som målgruppe og som indtægtsdækket virksomhed uden statslige tilskud. Forslaget berører ikke igangværende internationaliseringsinitiativer til gavn for danske studerende, som fortsætter parallelt med dette forslag.

Flertallet ønsker, at regeringen nu iværksætter et arbejde, der skal afdække muligheder for og konsekvenser af at give danske studerende mulighed for at tage en dansk uddannelse udbudt i udlandet med SU og udlandsstipendium. Arbejdet bør afsluttes tids nok til, at der i givet fald kan fremsættes lovforslag i næste folketingsamling.